

Van-e háló a halászknál?

Eszközfejlesztés a család- és
gyermekjóléti szolgáltatásokban

EMBERI ERŐFORRÁSOK
MINISZTERIUMA

Nyitrai Imre
szociológus, szociálpolitikus
c. főiskolai docens
helyettes államtitkár

„A példa (...) erősebb, mint a követendő szabály.”

Nyikolaj Vasziljevics Gogol

Család- és gyermekjóléti központok

- A kormány elkötelezett abban, hogy a korábbinál is jóval összefogottabb, hatékonyabb és célzottabb segítséget adjon a családoknak és az őket segítő, gyermekvédelemmel foglalkozó szakembereknek. Az alapvető cél az, hogy a gyermekek minél fiatalabb korban megkapják azokat a javakat, szolgáltatásokat, amelyek szükségesek testi, lelki, szellemi fejlődésükhöz.

Család- és gyermekjóléti szolgálat

- 2016. január 1-jét követően gyermekjóléti szolgáltatás és családsegítés kizárólag **egy szolgáltató** keretében működtethető. Az intézkedés célja az volt, hogy a gyermekek védelmét és a családok érdekét jobban szolgáló rendszer jöjjön létre.
- Az átalakulás **sikeresen** megtörtént, **711** Család- és Gyermekjóléti Szolgálat és **197** Család- és Gyermekjóléti Központ működik az országban

Új feladatok, új kihívások, lehetőségek, eszközök a család- és gyermekjóléti központokban

A struktúraváltással összefüggésben az alábbi új feladatok ellátásáért lesz felelős a Központ:

- Jogszabályban nevesített feladatok (esetmenedzselési utánkövetés támogatott lakhatásnál, szociális diagnózis, óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység)
- Pilot jelleggel, majd hazai finanszírozásra áttérve (szociális diagnózis, óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység)
- Európai Uniós finanszírozás (kora gyermekkori intervenció ágazatközi fejlesztése, integrált térségi gyermek programok, szegregált élethelyzetek felszámolása komplex programokkal, élelmiszercsomagok és alapvető fogyasztási cikkek osztása)
- Kormányhatározatban nevesített feladat (speciális közfoglalkoztatás)

Esetmenedzselés – támogatott lakhatás

- A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény módosításával,
- A nagy létszámú intézmények átalakítását követően támogatott lakhatást igénybe vevők utánkövetését biztosító esetmenedzseri feladatokat.
- **Hatályos: 2017. január 1-től**
- Kiváltással kapcsolatos esetmenedzselési feladatok (2017. január 1-től)
- Esetmenedzseri képzés (2018. I. félév)
- Támogatott lakhatás protokoll készül

Szociális diagnózis (EFOP-1.9.4.)

- Szociális diagnózis készítése, szükségletfelmérés ehhez módszertani és finanszírozási támogatást nyújt a projekt.
- A kialakítást végző szakértői hálózat felállítása, a szakértők felkészítése, szakmai támogatása, valamint próbafelvételek elvégzése.

A szociális diagnózis célja

- az igénybevevő oldaláról a szolgáltatás igénybevételének,
- a szolgáltató oldaláról a szolgáltatás nyújtásának feltétele.

A szociális diagnózis része az egyén szükséglet- és jogosultság vizsgálata.

Jogszabályban nevesített feladat 2018. január 1-től.

Óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység fejlesztése

- Az EFOP 3.2.9 projekt is támogatja a bevezetést **2,07 milliárd Ft** forrással.
- **2018 szeptemberétől** kerül sor az óvodai és iskolai szociális segítség szolgáltatás teljes körű **bevezetésére**. A feladatellátás országos szintű bevezetéséhez a 2018. évi **központi költségvetésben** szeptember-december hónapokra a forrás rendelkezésre áll, mintegy **1 379,90 millió forint összegben**.
- A projekt átfogó **célja** az elsődleges prevenció megerősítésével az óvodás és iskolás gyermekek és fiatalok (köztük a szociálisan hátrányos helyzetűek) szociális jólétének, életminőségének javítása az óvodai és iskolai szociális segítség feladatellátás feltételeinek megteremtésével család-és gyermekjóléti központok vagy az általuk kiszereződött feladatellátó szolgáltatók vagy az általuk létrehozott konzorciumok által.

A koragyermekori intervenció ágazatközi fejlesztése (EFOP-1.9.5-16)

Cél: Az iskoláskor előtti gyermekek és családjaik hatékonyabb, magasabb színvonalú ellátáshoz, a szükségletekhez igazodó szolgáltatásokhoz való hozzájutásának biztosítása, különös tekintettel a speciális ellátási szükségletű csoportokra.

Rész cél:

- szakemberek kompetenciáinak növelése, egységes szemléletük formálása
- a családokkal való partneri együttműködés kialakítása
- a gyermekekkel foglalkozó szolgáltatásokhoz való hozzáférés javítása

Integrált térségi gyermekprogramok 31 járásban (EFOP 1.4.2)

- Cél: a leghátrányosabb helyzetű területeken élő gyerekeket és családjaik esélyeinek növelése.
- A járási család- és gyermekjóléti központok fenntartója a főpályázó.
- **Gyerekesély** program folytatása: lehetőség egy uniós forrásokkal támogatott fenntartható modell megvalósítására, középpontban a család- és gyermekjóléti szolgáltatással.
- Főtevékenység közül kiemelendő: szolgáltatás fejlesztés és koordináció, hiányzó szakemberek pótlása – humán szolgáltatási kapacitás bővítése.

Fogyatékosági tanácsadás (EFOP 1.9.2-16)

Céljai:

- fogyatékosági tanácsadás és speciális szolgáltatások modellezése a család- és gyermekjóléti központokban, fogyatékos személyek és családtagjaik számára,
- a család- és gyermekjóléti központon keresztül, azok jogszabályban rögzített alapfeladatainak kiegészítésével **kidolgozásra és kipróbálásra kerüljön a fogyatékosági tanácsadói hálózat működésének módszertana.**
- Országos lefedettséggel kínál lehetőséget a fogyatékos emberek szükségleteire reagáló szolgáltatások minőségének javítására, egyes hiányzó szolgáltatások kialakítására, valamint a kapcsolódó információk nyújtásának fejlesztésére.
- A központokban két-két fő fogyatékoság specifikus szaktudású tanácsadó teljes munkaidőben áll majd a szolgáltatásokat igénybe vevők rendelkezésére.
- **Módszertani protokoll készül a feladat ellátás minőségi javítására**

Szegregált élethelyzetek felszámolása komplex programokkal (EFOP-1.6.2-16)

- Cél: a szegregált lakókörnyezetben, mélyszegénységben élő hátrányos helyzetű emberek társadalmi felzárkózásának és integrációjának segítése.
- Közvetlen célcsoport: Olyan **16-54 éves** hátrányos helyzetű szegregátumban élő személy (és családja), akire egyéni fejlesztési terv készül a projekt során.
- Kötelező együttműködő partnerként bevonni a helyi család és gyermekjóléti szolgáltatást nyújtó intézményt, amennyiben nem konzorciumi partner.
- Kötelező tevékenységként az alábbi érinti a család és gyermekjóléti szolgáltatásokat:
 - a helyi ellátórendszerrel való együttműködés kialakítása, különös tekintettel az egészségügyi, szociális és gyermekjóléti alapellátásra és szakellátásokra.
 - rendszeres időközönként workshopok megtartása;

Élelmiszercsomagok és alapvető fogyasztási cikkek osztása

- Az RSZTOP-1.1.1 (1. és 2. szakasz) és az RSZTOP-2.1.1 keretében kerül sor **élelmiszercsomagok** illetve **alapvető fogyasztási cikkek osztására** a meghatározott feltételek szerint **a gyermekek részére**. - 2017. júliustól
- A család- és gyermekjóléti szolgálatokkal/központok együttműködési megállapodás keretében segítik az osztások lebonyolítását.
- RSZTOP-4.1.1. Élelmiszersegély biztosítása **szociálisan rászoruló megváltozott munkaképességű, valamint rendkívül alacsony jövedelmű időskorú személyek számára** – közbeszerzés alatt

Speciális közfoglalkoztatás pilot program

- 2016-ban és 2017-ben pilot jelleggel 9 Központban a tartós munkanélküliekkel való együttműködés, mint új feladat - az egyes munkaerőpiaci intézkedésekről szóló 1139/2017. (III. 20.) Korm. határozat alapján
- Szociális diagnózis felvételének első próbája
- A felvett szociális diagnózisok alapján ajánlott szolgáltatás:
 1. saját speciális szolgáltatás (pl. pszichológus)
 2. nappali vagy közösségi ellátás (szenvedélybeteg, pszichiátriai betegek)
- Bevont ellátottak száma 300 fő 2016-ban, 280 fő 2017-ben
- Bekapcsolódott központok székhelye: Ózd, Miskolc, Mándok, Kisvárda, Nagykanizsa, Komló, Nyírbátor, Sáropatak, Nyíregyháza

Családok Átmeneti Otthona

- A 2017 augusztusi szolgáltatói nyilvántartás szerint **165 családok átmeneti otthona van, 4057 férőhellyel.**
- EFOP-2.2.3-17 „Átmeneti és rehabilitációs intézmények korszerűsítése” c. projekt keretében **külső férőhely** létrehozásához ingatlanvásárlás, új épület építése, meglévő épület átalakítása, bővítése, korszerűsítése tervezhető, valamint tárgyi-környezet feltételeinek biztosítására, akadálymentesítés kialakítására kerülhet sor **3,8 Mrd forint** támogatásból.
- **Jogszámban nevesített ellátás 2018. január 1-től.**

Külső férőhely

- A szükségletekhez igazodó szolgáltatás.
- Szakmai protokoll készül.
- Cél: önálló életvitelre képessé tevés, az egymásra épülő szolgáltatási (lakhatási) lehetőségek kialakítása.
- A családok átmeneti otthonai helyett a család- és gyermekjóléti szolgáltatást nyújtónál vegye igénybe a lakhatáson kívüli egyéb szolgáltatást az ellátott – komplexebb és koncentráltabb segítségnyújtás.

Gondolatok a jövőről

A következő időszak szociálpolitikai irányítói számára utat jelenthet:

- stratégiai és egyéb, tervezési dokumentumok (stratégia, koncepció),
- szociális **szakmai kollégiumok** rendszere és az Országos Szociálpolitikai Tanács
- Szociális Ágazati Érdekegyeztető Fórum
- szociális diagnózis, **szolgáltatási elemek**, „igazi” feladatfinanszírozás
- család- és gyermekjóléti központok növekvő szerepe
- KENYSZI adminisztráció (átalakuló MÁK)

Gondolatok a jövőről

- gyermekvédelmi ellátórendszer újragondolása
- a kitagolás valódi lényegének beváltása: az otthonközeli ellátások, alapszolgáltatások érezhető fejlesztése
- az egyházi intézmény-átvételről szóló döntés végigvitele
- az ápolási díj rendszerének alapos felülvizsgálata és újraszabása
- IT fejlesztések a szektorban

Még egy gondolat...

János 5:5-7

Volt ott egy ember, aki harmincnyolc éve szenvedett betegségében.

Amikor látta Jézus, hogy ott fekszik, és megtudta, hogy már milyen hosszú ideje, megkérdezte tőle: "Akarsz-e meggyógyulni?„

A beteg így válaszolt neki: "**Uram, nincs emberem,** hogy amint felkavarodik a víz, beemeljen a medencébe: amíg én megyek, más lép be előttem."

Köszönöm a figyelmet!

Nyitrai Imre

szociálpolitikáért felelős helyettes államtitkár

Emberi Erőforrások Minisztériuma

2017. október

imre.nyitrai@emmi.gov.hu

